

Opptaksutvalget
opptaksutvalget@kd.dep.no

Dato 31.05.2022

Saksbehandler Fredrik Framhus

---

1. Kvalifisering

Studenttinget er positive til y-veien.

Studenttinget anerkjenner at en standardisert kvalifiserende prøve er vanlig praksis for kvalifisering til høyere utdanning i andre deler av verden. Dersom man ønsker å innføre slike som et supplement eller erstatning for søkere som ikke har generell studiekompetanse i Norge, er det viktig å utrede konsekvensene.

Når det kommer til innføring av en form for forberedende år, tilsvarende *basår*-ordningen i Sverige, vil Studenttinget problematisere ressursbruken. Studenttinget mener at ordningen ved en eventuell innføring skal være finansiert over statsbudsjettet, for å unngå merkostnader for institusjonene. Ordningen kan gi utfordringer med økt studielån for studentene, noe som må hensyntas i videre tenking rundt eventuell innføring av *basår*. Kan samfunnsbehovet tenkt dekket av *basår*-liknende ordninger ivaretas av forkurs, som allerede er etablerte konsepter?

2. Rangering

Studenttinget stiller seg positive til bruk av alternative opptaksordninger (eks. opptaksprøver), der opptak på bakgrunn av karakterer har problemer med å skille ut de mest egnede søkerne. I tillegg til alternative opptaksordninger må det minimum kreves generell studiekompetanse.

Det er viktig å beholde realfagspoeng som stimulerer elever i videregående skole til å ta realfag. Studenttinget ønsker å understreke at de som tar utenlandske utdanninger med fordypning i realfag, for eksempel International Baccalaureat, ikke skal komme dårligere ut enn de som oppnår tilsvarende kompetanse ved norsk videregående skole.

Studenttinget ønsker å beholde ordningen med tilleggspoeng for militær førstegangstjeneste. Når det gjelder ordningen med tilleggspoeng for folkehøyskole er vi derimot kritisk. Det er stor forskjell mellom de ulike skolene, og det stilles tvil ved om relevansen av deres fagtilbud er slik at denne poengtildelingen kan kalles rettfærdig. Noe som i dag ikke er en del av regelverket og som ikke er foreslått tatt inn, er tilleggspoeng for utveksling på videregående skole. Den erfaringen disse elevene tar med seg kulturelt, språklig og faglig er noe som det norske skolevesenet og det norske samfunnet burde verdsette.

Kjønnsespesifikke rekrutterings- og motivasjonstiltak er å foretrekke som virkemiddel fremfor kjønnspoeng og kvotering for å oppnå kjønnsbalanse og gjennomføring for det underrepresenterte kjønn. Dersom andre motivasjons- og rekrutteringstiltak ikke har ført til jevnere kjønnsbalanse bør kjønnspoeng og kvotering brukes for å sikre kjønnsbalansen i det enkelte studie. Kjønnsfordelingen i det enkelte studie og i arbeidslivet skal legges til grunn i vurdering om studiet har dårlig kjønnsbalanse.

Med tanke på hensynet til å få inn yngre søkere mener vi at det å fjerne alderspoeng er ønskelig. Alderspoeng fremmer muligheter for opptak til høyere utdanning etter å ha mottatt vitnemål fra videregående skole, men gjør samtidig at en del kommer senere ut i arbeidslivet. Å fjerne alderspoeng vil kunne bidra til at flere starter tidligere med studier, og kan dermed bidra til at flere kommer tidligere ut i arbeidslivet. Når det kommer til opplevelsen av opptakssystemet for den enkelte elev, kan presset for å oppnå gode karakterer på normert tid i videregående skole øke. Videre, kan muligheten til å ta opp fag avhenge av økonomiske forhold for den enkelte. Derfor mener Studenttinget at det blir viktig å imøtekomme endringer i ordningen for alderspoeng med et særlig fokus på veiledning til elever i videregående skole og et fokus på økonomisk-sosiale forhold rundt privatist-ordningen vi har i dag.

Studenttinget mener at vektning av karakterer ved opptak til ulike studier bør undersøkes nærmere. For eksempel vil karakterer i matematikk være viktigere for en student som søker seg inn på en bachelor i matematikk enn for en som søker seg inn på bachelor i nordisk litteratur. Man kan vurdere vektning av karakterer nærmere i videre arbeid.

3. Organisering

Studenttinget erfarer at det er en del utfordringer med at studenter får beskjed om studieplass sent. Dette har konsekvenser for studentens muligheter til å få tak i bolig, samt andre praktiske forhold. De som opplever å få tilbud om studieplass sent kan oppleve å gå glipp av mye av det faglig-sosiale i oppstartsukene ved universitetet, som er uheldig med tanke på hvor viktig disse er for sosial tilhørighet og trygghet i læringsarbeidet til den enkelte.

Med vennlig hilsen

Fredrik Framhus
Fagpolitisk ansvarlig og nestleder